

Obama dùng lá bài Thái Bình D ng đ ngáng chân Trung Qu c

T ng th ng Hoa K Barack Obama đ ng g a Th t ng Trung Qu c Ôn Gia B o và T ng th ng Indonesia Susilo Bambang Yudhoyono, ch p nh k n m cùng các nguyên th khác c a các n c ASEAN tr c khi đ t c chiêu đãi i 18/11/2011 i Bali, Indonesia.

REUTERS/Larry Downing

□

Bài vi t c a thông tín viên c a nh t báo cánh t Libération t Washington hôm nay mang t a đ « Obama đ a ra lá bài Thái Bình D ng ».

Tác gi nh n đ nh, trong chuy n công du châu Á i n này, T ng th ng M mu n i i đ ng m i quan ng i c a các qu c gia trong khu v c tr c Trung Qu c, đ tăng c ng s hi n di n v kinh t và quân s t i đây.

Bài báo mà đưa bạn nhìn xét, Hoa Kỳ không chỉ có một « Tầng thống nhất Thái Bình Dương », mà chỉ một « thế kỷ Thái Bình Dương » đang mở ra trước mắt.

Tại vòng công du tuần này từ Hawaii sang Úc rồi đến Indonesia, ông Barack Obama đã nhấn mạnh ý định sẽ trở lại khu vực có tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ này, đây hứa hẹn với công ăn việc làm.

Vào thời điểm muộn rút chân khỏi Irak và Afghanistan, Hoa Kỳ nay có thể duy trì và thậm chí tăng cường lực lượng tại châu Á - Thái Bình Dương, như đã hứa hẹn trong bài diễn văn tại Quốc hội Úc hôm qua.

Tầng thống nhất Mỹ sau đó đã đến Darwin - miền duyên hải phía bắc nước Úc, để loan báo sẽ đưa đến 250 thousand quân lực chiến. Một con số hãy còn khiêm tốn nhưng sẽ tăng lên, và lại mang tính biểu tượng cao: Darwin từng là căn cứ của tướng MacArthur để tái chinh phục Thái Bình Dương khỏi Đế quốc Nhật.

Trong vòng công du trước đây vào tháng 11/2009 đi thăm Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc và Singapore, ông Obama đã tự cho mình là « Tầng thống nhất Mỹ đưa tiên của Thái Bình Dương », do ông sinh ra ở Hawaii và lớn lên ở Indonesia.

Lần này, các công viên của ông nói đến một thời điểm quyết định, khi Hoa Kỳ sẽ dứt khoát chuyển từ Trung Đông sang Viễn Đông. Ngoại trưởng Mỹ Hillary Clinton nhắc nhở, thế kỷ 21 sẽ là « thế kỷ Thái Bình Dương của Hoa Kỳ ».

Theo Le Monde, sẽ dĩ dĩ với ông Obama, châu Á đã trở nên quan trọng hơn, đó là vì thế mạnh đang lên của Bắc Kinh, và đây cũng là mục đích chính của chuyến công du. Tuy không đến Trung Quốc, nhưng ông Obama đã gặp ông Hồ Cẩm Đào tại hội nghị thượng đỉnh APEC, để nhắc nhở Bắc Kinh nên xem xét « một cách nghiêm túc » và « tôn trọng các nguyên tắc » của thế giới mới quốc tế.

Nicholas Consonery, nhà phân tích của Eurasia nhìn xét : « Nhưng gì đã thay đổi với chính quyền Obama, đó là sẽ cắt cánh của Trung Quốc khi nhìn uớc trong khu vực yêu cầu có sự hiện diện của Mỹ để làm đổi trọng ».

T&i h&i ngh& APEC, ông Obama đã xúc ti&n đ& án Đ&i tác Xuyên Thái Bình D&ng (TPP), nh&m l&p ra m&t khu v&c t& do m&u đ&ch. Ngoài Hoa K&, các n&c tham gia là Úc, Niu Dilân, Singapore, Malaysia, Vi&t Nam, Brunei, Chilê, Peru, bên c&nh đó Nh&t B&n, Mehico và Canada cũng t& ra r&t quan tâm.

Nh&ng Trung Qu&c, v&n mu&n phát tri&n m&t không gian th&ng m&i thu&n Á chung quanh ASEAN, thì l&i v&ng bóng. Giáo s& Aaron Friedberg c&a tr&ng Princeton ghi nh&n : « TPP đ&c xây đ&ng trong b&i c&nh có s& c&nh tranh gi&a Trung Qu&c và Hoa K& ...Đ&ng c& ch& y&u c&a các qu&c gia Đông Nam Á khi tham gia TPP là vì không mu&n b& l& thu&c quá nhi&u vào Trung Qu&c ».

S& ki&n ông Obama là T&ng th&ng M& đ&u tiên đ&c m&i tham đ& h&i ngh& th&ng đ&nh ASEAN t&i Bali, cũng là đ& đ&m chân lên quy&n l&i c&a B&c Kinh.

Nhà phân tích Richard Cronin c&a trung tâm Stimson gi&i thích: « Ban đ&u thì Trung Qu&c mu&n thúc đ&y các cu&c h&i ngh& th&ng đ&nh này vì mu&n đóng vai trò lãnh đ&o. T& lúc mà các thành viên mu&n m&i thêm Hoa K& tham đ&, Trung Qu&c c&m th&y không có m&y l&i ích n&a... ».

Tuy v&y nhi&u chuyên gia l&i t& ra không m&y đ&ng tình v& vi&c Hoa K& đang chuy&n h&ng t& Trung Đông sang châu Á. M&t s& nh&c nh&, Barack Obama không th&c s& là « T&ng th&ng Thái Bình D&ng đ&u tiên » c&a M&, vì John F.Kennedy hay George Bush cha cũng đã t&ng tham gia Đ&nh Th& chi&n, còn William Taft (T&ng th&ng M& 1909 – 1913) t&ng là Th&ng đ&c Philippines.

Bài xã lu&n c&a t& Washington Post cho r&ng « Chuy&n h&ng sang châu Á không làm m&t đi nh&ng đ& đ&a v& an ninh đ&i v&i M& t&i C&n Đông ».

T& báo nh&n m&nh, « Mùa xuân & R&p » m& ra « nh&ng c& h&i l&n » cho ngo&i giao Hoa K&. Tuy nhiên theo Richard Cronin thì « Dù v&y, không ph&i là phóng đ&i khi dùng ch& b&c ngo&t.

Khi ông Bush ti&n hành cu&c chi&n Irak, ng&i ta c& nghĩ s& m& ra đ&c nh&ng căn c& chi&n l&c t&i m&t n&c láng gi&ng c&a các qu&c gia Trung Á thu&c Liên Xô cũ. Rõ ràng là đi&u đó đã không x&y ra, t&ng lai c&a Hoa K& không n&m & khu v&c này. Đi&u này m& ra các kh& năng đ& đ&u t& cho châu Á ».

Mi&n Đ&n c&i m& đ& đ&t đ&c l&i ích ngo&i giao

Cũng liên quan đến khu vực Đông Nam Á, nhật báo Le Monde chú ý đến sự kiện « Miền Đilen quy định các di sản văn hóa thành lập ích ngoại giao ». Rangoon sẽ làm chủ tịch luân phiên ASEAN vào năm 2014, cho dù Hoa Kỳ không muốn thế.

Độc phái viên của Le Monde tại Bali nhận thấy, hội nghị thượng đỉnh ASEAN tại Bali lần này đánh dấu sự việc các nước trong khu vực bắt đầu nhìn Miền Đilen bằng con mắt thiện cảm hơn.

Theo Le Monde, thì chính quyền Rangoon đã đặt điểm đích theo đuổi ít nhiều tháng qua, với chính sách cải thiện chính trị và kinh tế cho tầng thấp, nhằm lôi kéo các nước láng giềng. Năm 2006, ASEAN đã từng tổ chức cuộc này với tập đoàn quân sự Miền Đilen vì không tôn trọng nhân quyền.

Từ việc trở lại do và tiến hành đổi mới với nhà đổi mới Aung San Suu Kyi, cho thành lập các hiệp đoàn thể do, giảm nhẹ kiểm duyệt, ngừng mở án thực địa do Trung Quốc đầu tư, cho đến việc chuyển đổi cách kinh tế sâu rộng, chính quyền của Tập đoàn Thein Sein đã cho thấy ý hướng quay mặt lại với quá khứ đen tối.

Tuy vậy Le Monde nhận thấy Washington vẫn tỏ ra thận trọng trước bước tiến với « một nền dân chủ có khuyết » của Miền Đilen. Tổng thống Barack Obama cho rằng tình trạng vi phạm nhân quyền vẫn tồn tại, và ngay từ đầu tuần, trước khi các Ngoại trưởng ASEAN đưa ra « khuyến cáo » cho các chính phủ với việc Miền Đilen làm chủ tịch luân phiên 2014, một nhân vật có trách nhiệm của Hoa Kỳ cũng đã tuyên bố : « Có vẻ còn quá sớm để chọn lại Miền Đilen ».

Người Việt có thể phải trả giá đắt cho lòng can đảm

Cũng với châu Á, nhật báo công giáo La Croix có bài viết với sự kiện « Nhà ly khai Người Việt Việt kháng cự áp lực của Bắc Kinh ».

Cuộc đấu tranh giữa nhà nghề với chính quyền đã mang lại một làn sóng ủng hộ cho tầng thấp tại Trung Quốc. Tuy nhiên người ta lo ngại, nếu Bắc Kinh muốn dùng đến vũ lực, thì ông có thể sẽ phải trả giá đắt.

La Croix trích lời chuyên gia Marie Holzman chuyên nghiên cứu về các nhà ly khai Trung Quốc, cho rằng việc hàng chục ngàn người di cư trên toàn quốc tại tập thể giúp Người Việt Việt đóng thuế cho thấy « Số phận của công nhân Trung Quốc trước áp lực của chế độ, trên tất cả các lãnh vực xã hội. Làn sóng ủng hộ này đã gây một thông điệp mạnh mẽ cho Bắc Kinh. Đó là : « Các vị có thể phải trả thuế, bắt tù, hay buộc ông phải im lặng, nhưng chúng tôi vẫn hỗ trợ cho ông ». Và bây giờ thì chính quyền đang cố tranh thủ thời gian ».

Là « phát ngôn viên » của hàng triệu người nhân công lý tại Trung Quốc, trên internet ông Người

V& V& đ& c đ& t cho bi& t danh là « Ái V& Lai » - có nghĩa là « yêu chu& ng t& ng lai ».

Bà Marie Holzman nh& n đ& nh : « Ng&i V& V& h& t s& c can đ& m, vì luôn t& ch& i r& i Trung Qu& c đi t& n& n, cho dù nguy hi& m đ& i v& i b& n thân và gia đình. Ch& đ& đ& a s& tr& ng ph& t v& ông, nh& đã làm v& i v& gi& i Nobel hòa bình L& u Hi& u Ba. Nguy c& là r& t l& n, và tôi không l& c quan chút nào cho t& ng lai c& a ông.

B& c Kinh hi& n nay hành đ& ng có đôi chút ngo& t ngo& o, v& n đ& là không bi& t Ng&i V& V& có đ& ti& n n& p thu& hay không. Ông giàu th& t đ& y, nh& ng năm ngo& i căn h& c& a ông đã b& chính quy& n đi& u xe & i đ& t đ& n phá h& y. Ông thuê m& n nhi& u nhân viên, và đã t& ng ti& n cho r& t nhi& u hi& p h& i, nên ti& n m& t có l& còn l& i không đ& . N& u t& pháp đòi ông ph& i n& p hai, ba hay b& n tri& u euro thì sao... ».

Bài báo k& t lu& n, n& u B& c Kinh mu& n ch& ng t& s& c m& nh, trong lúc ch& còn m& t năm n& a là s& thay đ& i giàn lãnh đ& o, thì Ng&i V& V& có th& s& ph& i tr& giá r& t đ& t cho s& « & ng b& ng » c& a ông.

Vùng phi quân s& Tri& u Tiên : Thiên đàng hoang dã

Còn t& i bán đ& o Tri& u Tiên, nh& t báo cánh h& u Le Figaro quan tâm đ& n « Thiên đàng hoang dã c& a cu& c chi& n tranh l& nh, gi& a hai n& c Tri& u Tiên ».

Bài báo cho bi& t, khu v& c phi quân s& (DMZ) chia cách hai mi& n nam b& c b& b& hoang t& sáu th& p k& qua, đã tr& thành n& i trú ng& c& a nhi& u loài c& m thú và có nhi& u loài cây quý hi& m. Seoul mu& n Unesco công nh& n vùng phi quân s& này là khu đ& tr& sinh quy& n, và nhân đó xích g& n l& i v& i Bình Nh& ng.

Theo m& t s& chuyên gia, thì khu v& c phi quân s& gi& a hai n& c Tri& u Tiên là m& t « thiên đàng nhân t& o » v& i 2.716 loài đ& ng và th& c v& t, trong đó có 146 loài có nguy c& tuy& t ch& ng. Hi& n nay ch& m& i có Seoul trình h& s& lên Unesco, v& i các đi& n tích thu& c ph& n qu& n lý c& a mình, còn Bình Nh& ng v& n ch& a th& y đ& ng t& nh g& i, nên m& t quá trình « th& ng nh& t màu xanh » ch& a th& đi& n ra.

Năng l& ng nguyên t& : Quan tâm chính c& a báo Pháp hôm nay

V& n đ& năng l& ng nguyên t& c& a n& c Pháp đ& c các báo Paris hôm nay chú ý nhi& u nh& t.

Le Monde ch& y t& a « Nh& ng b& t đ& ng gi& a đ& ng Xã h& i và đ& ng Xanh trong v& n đ& năng l& ng

nguyên t& ». Nh&t báo thiên h&u Le Figaro cho r&ng « Cánh t& làm cho k& ngh& nguyên t& c&a Pháp u ám ». Còn nh&t báo kinh t& Les Echos chú ý đ&n « Nh&ng con s& phía sau các tranh cãi v& v&n đ& năng l&ng h&t nhân».

Trên lãnh v&c xã h&i, nh&t báo cánh t& Libération đ&a tít: «C&nh sát hình s& ố ngo&i ô : L&c l&ng m&t tr&t t& ».

T& báo đã ch&i ch&, dùng t& này thay cho « L&c l&ng gi& gìn tr&t t& », nói v& cu&n sách c&a nhà xã h&i h&c Didier Fassin k& l&i các hành đ&ng mang tính b&o l&c và k& th& c&a m&t đ&n v& c&nh sát ch&ng t&i ph&m t&i vùng ngo&i ô.

V& m&t chính tr&, nh&t báo c&ng s&n L'Humanité quan tâm đ&n cu&c th&o lu&n bàn tròn gi&a &ng viên t&ng th&ng c&a M&t tr&n cánh t& v&i các đ&i di&n nghi&p đoàn v& đ& tài « Năm 2012 : Có nh&ng liên h& nào gi&a các phong trào xã h&i và chính tr& ? ». Còn t& báo công giáo La Croix nhìn sang m&t n&c láng gi&ng châu Âu : « Ng&oi Tây Ban Nha đi b&u d&oi áp l&c c&a cu&c kh&ng ho&ng ».